

А.В. Підгаєцька
викладач кафедри іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини

ВИДИ І ФУНКЦІЇ СТУДЕНТСЬКИХ САМОВРЯДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КАНАДИ

Освіта у міжнародному вимірі – це питання, що становить постійний інтерес. Особливу увагу української педагогіки привертають ті країни, які здобули в ній значного успіху. Як відомо, університети Канади входять до рейтингу двохсот найкращих університетів світу, що є надзвичайно привабливими для іноземних студентів, не лише завдяки специфіці навчання, а й завдячуючи численним клубам за інтересами та організаціям студентського самоврядування.

Студентські організації університетів Канади поділяються на:

- студентські організації, що діють на університетському рівні (у кожному вузі їх поділяють ще на організації, що діють в середині студентського містечка певного вузу та студентські організації, що діють поза його межами);

- студентські організації, що діють на провінційному рівні (сюди відносять основні студентські організації вузів певної провінції);

- студентські організації, що діють на національному або федеральному рівні:

національна студентська фінансова асоціація (National Finance Student Association (NFSA)), федерація канадських студентів (Canadian Federation of Students), альянс студентських асоціацій Канади (Canadian Alliance of Student Associations);

- студентські організації, що діють на міжнародному рівні:
міжнародна студентська організація (International Students Association), міжнародна студентська служба (Canadian International Student Services), канадська асоціація управління фінансовою допомогою студентів (Canadian Association of Student Financial Aid Administrators).

Студентські організації на національному рівні мають свою довгу історію становлення. Вони лобіюють до федерального уряду, займаючись широкою сферою спірних питань політики країни в цілому, включаючи виплату фінансової допомоги студентам, канадську програму студентських позик, виплату стипендій, фінансування дослідницької роботи тощо. Національні студентські організації досить часто підтримують провінційні студентські об'єднання та організації на університетському рівні, виражаючи це у численних мітингах.

На сьогодні існує два найбільших національних студентських об'єднання в Канаді - «Федерація канадських студентів» (the Canadian Federation of Students (CSF 2013), заснована у 1981 році, що захищає права та інтереси більш як пів мільйона студентів з 80-ти університетів та коледжів, що приєдналися до федерації; та «Альянс студентських асоціацій» (The Canadian Alliance of Student Associations (CASA), заснований у 1995 році, що об'єднує близько 30-ти студентських організацій з різних провінцій Канади. Цікаво, що жодна з щойно зазначених національних студентських організацій не має вагомих зв'язків зі студентськими організаціями провінції Квебеку.

На сьогодні, студентство Квебеку представляє 4 студентських об'єднання:

- 1) заснована у 1989 році «Федерація студентів Квебеку» (the Quebec Federation of University Students (FEUQ), основна мета котрої - не скасувати, а залишити на тому самому рівні плату за навчання у вищих навчальних закладах своєї провінції. Члени федерації розробили новий принцип партнерства, згідно якого урядовці, студенти, освітні установи, комерційні підприємства повинні об'єднати зусилля задля покращення якості і доступності вищої освіти;

- 2) об'єднання коледжів загального та професійного спрямування (the Quebec Federation of CEGEP Students) засноване студентами у 1990 році, які вважали, що ведення діалогу – краще за протистояння. Їхні головні вимоги стосувалися студентських виплат, утримання плати за навчання на одному рівні;

3) асоціація за студентську солідарність синдикалізму (the Association for a Student Syndical Solidarity) заснована у 2001 році. Її прихильники вірять, що самими компромісами та перемовинами з урядовцями нічого не доб'єшся. Вони виступають за скасування платні за навчання, рівний доступ до освіти, стають на захист прав та свобод людей.

4) стіл перемовин для студентів Квебеку (the Discussion Table for Quebec Students). Це найменша асоціація налічує 63,409 представників, що слугує своєрідним форумом для студентів одного регіону, котрі не повинні сплачувати членський внесок задля існування своєї асоціації.

Напрями діяльності студентських організацій поділяються на:

суспільно-політичний напрям – студентські організації цього напрямку діяльності мають вплив на органи місцевого самоврядування. Вони акцентують увагу громадськості на тих чи інших проблемах суспільства, влаштовуючи мирні збори, мітинги, демонстрації. Студенти всіляко відстоюють свободу волі, свободу слова, виступають за звільнення несправедливо засуджених політичних в'язнів, притягнення до відповідальності винних у порушенні прав людини. Сюди можна віднести Наукову групу Альберти по захисту громадських інтересів (Alberta Public Interest Research Group), Федерацію канадських студентів (Canadian Federation of Students), Альянс студентських асоціацій (The Canadian Alliance of Student Associations) та ін.

національний напрям – асоціації цього напрямку створені за національною ознакою, покликані захищати права і свободи національних меншин, іммігрантів, біженців. Вони сприяють взаєморозумінню та самоповазі між студентами, які належать до різних культур. До їх числа відносяться: Асоціація аборигенних студентів (Aboriginal Student Association at York University), Український студентський клуб (Ukrainian Students` Club at York University), Африканська студентська асоціація (African Students Association), Китайська студентська асоціація (Chinese Students' Association), Філіппінська студентська асоціація (Filipino Student Association) та багато ін.;

економічний напрям – яскравими представниками цього напрямку виступають: Асоціація студентів Альберти за соціально-підприємницьке суспільство (Alberta Students' Association for Social Entrepreneurship), Студентський інвестиційний фонд (Rational Capital Investment Fund), Національна фінансова студентська асоціація (National Finance Student Association). Студенти – члени інвестиційного фонду виконують роль фінансових аналітиків, набувають навички аналізу ринку капіталу, разом з професорами та інвесторами намагаються реалізувати інвестиційні проекти, освоюють методи ефективного використання фінансів, беруть участь у створенні успішних комерційних, соціальних підприємств, втілюють в життя проекти, що покращують добробут та процвітання місцевої громади;

правозахисний напрям – перш за все представлений організацією Канадських юристів на захисті міжнародного права (Canadian Lawyers for International Human the University of Western Ontario) – громадська некомерційна організація створена захищати права людей по всьому світу, надаючи юридичні послуги та консультації, роз'яснюючи правові реформи. Організація активно залучає студентів здобувати досвід у справах з міжнародного права по захисту прав людини. До цього напрямку діяльності можна віднести студентську асоціацію кримінального права (Criminal Law Students Association), Федерацію дипломатичних студентів університету Йорк (Federation of Diplomatic Students at York University) та різноманітні правозахисні студентські об'єднання відповідно до національної приналежності, студентську асоціацію євреїв (Jewish Law Students' Association), мусульман (Muslim Law Students Association), Суспільство на захисті іранських прав (Iranian Human Rights Society), Western Environmental Law Association, Асоціація з захисту інтелектуальної власності університету Вестерн (Western Intellectual Property Association), Товариство університету західного Онтаріо по захисту прав тварин (Western's Animal Law Society);

напрямок по захисту тварин та охорони навколишнього середовища – організації цього напрямку можна охарактеризувати на прикладі університету Вестерн

провінції Саскатчеван, де функціонує Західна студентська ветеринарна асоціація (Western Canadian Veterinary Students' Association), що включає Медичне товариство по захисту диких та екзотичних тварин (The Wild and Exotic Animal Medicine Society), студенти-волонтери котрого лікують хворих та поранених диких тварин, яких приносять місцеві жителі після нещасного випадку, дбають за тваринами під час їх реабілітації і до повного видужання, щоб потім повернути у їх природне середовище. Студенти-волонтери цих асоціацій проводять різноманітні лекції, бесіди, дискусії з іншими студентами та громадськістю про правильний догляд та поводження з тваринами.

На прикладі університету Йорк, представлено певні категорії студентських клубів та організацій за інтересами, що приманні більшості вузів Канади.

Спортивно-розважальні – представлений різноманітними асоціаціями та клубами за інтересами: клуб стрільби із лука, клуб з фехтування, музична студентська асоціація, театральна та багато ін..

Академічно-професійні - сюди ми відносимо товариства й об'єднання студентів з вивчення різних дисциплін та галузей знань: Дослідницька група Альберти з вивченням громадських проблем та інтересів (Alberta Public Interest Research Group), Канадське об'єднання з досліджень сонячної енергії (Solar Energy Society of Canada), Лінгвістична студентська асоціація (Linguistics Student Association at York), Студенти за навчання в Канаді (Students for Canadian Studies), Жвавий розум (Active Minds), Клуб астрономів (Astronomy Club), Товариство біологів (Biology Society), Канадська асоціація з дослідження регенеративної медицини (Canadian Association for Research in Regenerative Medicine), Асоціація імунологічних досліджень (Canadian Immunology Research Association), Студентська асоціація по вивченню науки та технології (Science and Technology Studies Student Association).

Доброчинні організації - Житло для людства (Habitat for Humanity), Charity Intelligence Canada, Нагодуймо дітей Канади (Canadian Feed the Children), Канадське об'єднання з пересадки тканин та органів (Canadian Transplant Society).

Щодо основних функцій студентських організацій, їх можна умовно поділити на:

- суспільно-політичну - студенти лобіюють до федерального уряду, займаючись широкою сферою спірних питань політики країни в цілому, включаючи виплату фінансової допомоги студентам, канадську програму студентських позик, виплату стипендій, фінансування дослідницької роботи тощо;

- економічну – студентські організації всіляко допомагають студентам заощадити: обрати зі значними знижками привабливі програми та цікаві місця відпочинку, знайти репетитора за помірну оплату. Досить популярною є послуга “Ride share” , що дозволяє зменшити дорожні витрати, заздалегідь домовившись про час і місце відправлення. Значним попитом користується студентський сайт «Книгообмінник», що допомагає студентам безкоштовно обмінюватися потрібною літературою.

- соціалізаційну – надання допомоги у пошуку доступного житла, інформування студентів про цікаві події та культурно-масові заходи, в тому числі для вирішення нагальних соціальних проблем (безробіття, зростання цін на надання освітніх послуг, загальне зниження рівню життя, зменшення фінансування державної програми студентських позик);

- партнерську – підтримка, солідарність, згуртованість, взаємодія у вирішенні важливих питань студентів, що навчаються у вузах та коледжах різних міст і провінцій.

- репрезентаційну – представлення інтересів студентства на місцевому, федеральному, національному та міжнародному рівнях.

- комунікативну – об’єднання студентів різних провінцій і вузів задля аналізу, обговорення та спільного вирішення проблем, що стосуються різних аспектів студентського життя;

- академічну – створення груп за інтересами, клубів, що займаються поглибленим вивченням різних предметів, розробка спільних наукових проектів, обмін науковою літературою та ін.;

- організаційну – проведення зібрань – обговорень, демонстрацій, мітингів;
- волонтерську – полягає у збиранні коштів для студентів з обмеженими можливостями, інвалідів, знедолених та ін.;
- розважальну – допомагає студентам отримати максимальне задоволення від студентського життя, ставши членом одного з спортивних клубів чи клубів за інтересами.
- правозахисну – полягає у захисті прав і свобод не лише студентів, а й громадян інших країн світу; виступає на захист тварин та природних ресурсів з метою уникнення екологічної катастрофи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Jones G.A.: Governments, governance, and Canadian universities. Handbook of theory and research. – New York: Agaton Press, 1996. – Vol.11. – PP.337-371.
2. Pross P. Group politics and public policy. – Toronto: Oxford University Press, 1986. – P. 343.
3. Canadian Federation of Students Constitution [Electronic resource]. – URL: <http://cfs-fcee.ca/about/constitution/>
4. University of Alberta Students Union. The Student Sustainability Service [Electronic resource]. – URL: <https://www.su.ualberta.ca/services/sustainsu/resources/other/>
5. York University Student Clubs [Electronic resource]. – URL: <http://colleges.yorku.ca/clubs/>
6. Western Law Organizations [Electronic resource]. – URL: http://law.uwo.ca/support_services/student_legal_society/organizations.html
7. University of Saskatchewan Current Undergraduate Students [Electronic resource]. – URL: http://www.usask.ca/wcvm/undergrad_students/student_organizations.php